

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 26.

A pécsi püspök instellációja.

A legszebb székesegyházzal dicsekedő püspöki városnak ünnepe van, melyet örömmel köszönt az egész magyar katolikus világ. *Hetyei* Sámuel ma foglalja el a sz. Mórok és Janus Pannoniusok püspöki székét.

Méltán örülhet a mai ünnepnek a pécsi egyházmegye. Az új püspök személyében olyan főpásztort kap, kinek személyében apostoli buzgóság, rendíthetetlen hit, törhetetlen hazafiság, jótékony-ság, emberszeretet, nemes eszmékért való lelkesedés és áldozatkészség egyesülnek.

Nem a sikamlós politikai pálya, nem kortesszolgálat vagy stréberség vitta ki számára az apostoli szék és az apostoli király bizalmát, hanem azok az érdemek, melyeket szigorúan egyházi- és tudományos pályáján szorgalmas munkával szerzett.

Mint tanár egyike volt a legjobbaknak, kik a nagyszombati gymnasiumban és az esztergomi philosophián tanítottak. Alapos szakismeret, tárgyért való lelkesedés és gyönyörű előadás jellemezték őt a katedrán.

Mint a kispapok lelkiatyja maga járt elől a jó példával, feddhetetlen papi élettel. Ilyen lelkiatyának minden szava mély benyomást tesz a fogékony ifju lelkére. Olyan papokat nevelt Esztergomban és a bécsi Pázmáneumban, akik díszére válnak a magyar klérusnak.

Az utolsó néhány évet a hercegpr.

más oldala mellett töltötte, mint az egyházmegyei irodának igazgatója. Volt alkalma tapasztalatokat szerezni az egyházkormányzat nehéz terén.

Az a fényes multtal bíró egyházmegye, melynek püspöki székét ma elfoglalja, alkalmas és bőséges teret nyújt az új püspöknek azon elvek és ideálok megvalósítására, amelyek eddig irányították nemes lelkének tevékenységét.

Nemcsak a pécsi egyházmegye, hanem az egész magyar katolikus egyház örömmel és nagy reményekkel néz az új püspök működése elé.

Nehéz időkben veszi vállaira az apostoli tisztet. Nagy munka s ebben a nagy munkában lankadást nem ismerő kitartás kell hozzá, hogy áldásos működésének sikerét lássa az egyház és a magyar haza.

A világ egyik legszebb székesegyházának remek művü boltívei alatt felhangzik a »Veni Sancte« s belevegyül az egész magyar kath. egyház imádsága, mely áldást kér a legujabb magyar főpásztor nehéz munkájára.

A nagy vita.

A költségvetési vita mindig nagy fontosságú parlamenti szempontból. Ilyenkor minden párt tagjainak legjavát küldte harcra, hogy tisztázzák a politikai helyzetet és megvilágítsák a függő kérdéseket.

Az idejű költségvetés tárgyalása végtelenül bonyolult politikai viszonyok között indul meg s a függő kérdések oly

példálatlanul fontosak, hogy az ország méltán követelhet több vilárosságot.

Ausztria rendezgetni próbálta szétzilált alkotmányosságát. Ettől a rendezés sikerétől függ, hogy kiegyezhetünk-e, vagy fennálló törvényeink értelmében járjunk-e el a szomszéd állammal szemben? A kvóta kérdésben csinos leleplezéseket közölt egy tekintélyes bécsi lap. A tavalyi költségvetés nem bizonyult reálisnak. Szociális bajok vehemens erővel törnek ki, éhség pusztít sok helyen, Fiume háborog. Mit tesz mind ezekkel a kormány?

Természetes jogunk e kérdésre választ kívánni, mert minden kérdésben a mi bőrünk van benne. Van is egy testületünk, mely kérdőre vonhatja a kormányt, az alkalom is a költségvetés tárgyalásánál, mintha csak parancs szóra jött volna — és mégis csend minden felé.

A közjogi ellenzék meg elégszik elvi kijelentésekkel, vitába nem bocsátkozik, sőt Meszlényi indítványára kijelentette a passzivitást.

Boldog ország, melynek olyan kormánya van, hogy működését nem is kell ellenőrizni, boldog kormány, melynek ellenzéke csakis passzivitásra képes. Boldogtalan közállapotok, melyek mellett ilyen parlament is egzisztálni képes.

Mert ha egy erejében teljes ellenzék, az ország közvéleményére támaszkodva, azt tapasztalja, hogy egy kormányból hiányzik az erkölcsi alap arra, hogy komoly vitában kapacitálható legyen, akkor jól teszi, ha passzivitásba vonul és

A „TISZÁNTÚL“ TARCZA I A.

A boldogság.

Irta: DEÉR.

Kerestem a boldogságot. Kerestem ifju hévvel, hittel, reménnyel. Kerestem lángoló szívvel. Azt hittem könnyű lesz megtalálnom. Hisz annyira biztam az emberekben mindenben.

Sokszor már azt hittem, hogy megtaláltam. De mindig úgy jártam, mint a vándor a déli-báros rónán. Mikor már-már azt hittem, hogy még csak egy lépés és én boldog leszek, akkor foszlott szét, akkor tűnt el, mint a csaióka délibáb a vándor elől ott a rónán.

Én újra kezdtem mindent.

Mikor ifju kedéllyel, vidám szívvel ott bolyongtam a kis falut környező himes virágu mezőkön, mikor megmásztam a lankás, erdővel borított hegyeket s onnét néztem a nap fölkel-tét, ott halgattam a madáréneket, ott szedtem virágot, akkor sokszor azt hittem, hogy megtaláltam, a mit kerestem. Megtaláltam a boldogságot.

De aztán újra érezni kezdtem, hogy szívem üres, hiányzik belőle valami. Újra éreztem azt a lelkekre nehezű nagy szomorúságot, a

mit érez, kinek hiányzik valamije, a mi után epedve sóhajt, amiről oly sokat álmodozik.

És én újra kezdtem keresni.

Elhagytam a kis falut, bucsut mondtam a mezőnek, a tarka virágoknak, a madárdalnak. Új életet kezdtem az emberek közt.

És újra megjelent előttem a csalóga, hivo-gató délibáb. Futottam utánna, hittem neki.

A barátság előtt nyílt meg lelkem. Tárt karokkal fogadtam. Hittem azoknak, kik oly sokszor hangoztatták, hogy szeretnek.

Ekkor már derengett valami a lelkemben. Tapogatózni kezdtem a félhomályban s megjelent előttem egy alak. Mosolygott. Olyan szelid, édes mosolygással. Szólt is hozzám bizalmas, nyájas szóval. Bátorított, biztatott.

A lelkemet járta át minden egyes szava. Hisz oly szépen tudott beszélni. Mint a csep-pentett méz, olyan volt a beszéde.

Én nem mertem szólni hozzá. Félttem, hogy ha megszólítom, eltűnik előlem. Pedig oly szép volt.

Aztán odahajolt hozzám. Atlélt a két kar-jával s megcsókolta a homlokom.

Melegség futott végig tagjaimon. Átkarol-tam ezt a szép szirént s lágy, susogó hangon kérdeztem:

— Ki vagy te bájos alak? Szólj!

Az az alak lassan fölemelkedett. Reám szegte azt a két éjfékete szemét s csak sugva mondá:

— Én vagyok a szeretet. Nálam keresd a boldogságot s megfogod találni.

És a mint jött, újra eltűnt. Én is föléb-redtem.

Még mindig hallottam hangját, homloko-mon égett a esókja.

Mintha vilárosság gyult volna lelkemben. Kezdtém érteni, hogy hol keressenem, a mit ed-dig nem találtam.

Szeretet — mondá ő — a nevem.

Szeretet — ez kell nekem is.

Azt hittem, hogy már megtaláltam. Hisz szerettek, szerettem. Voltak barátaim, akik ve-lem együtt éreztek, kik megértettek.

Boldognak hittem magam. Ez hát a bol-dogság és milyen kevés kell hozzá. Csak egy kis szeretet.

Délibáb az aranykalászos rónaságon.

Mert ez volt újra a képzelt boldogság. Előbb szertefoszlott, mintsem gondoltam volna.

Azok a jó barátok egyenkint hagyogattak el. És én magamra maradtam újra a — sötét-ben — egyedül.

Kezdtém már-már lemondani arról, hogy valaha megtalálom az igaz boldogságot.

Bálozók figyelmébe!!

Egy pár női lack bálí czipő 1 frt 80 kr.
 Egy » férfi « » » 3 » 80 »
 Selyem ingek és csokrok, Claqueok és
 egyéb férfi bálí czikkék
 rendkívül olcsó árban

REICHARD áruházában

kaphatók.

Nagyvárad, Fő-utca.
 (Órsolya zárda épület).

Telefon összeköttetés

akkor ennek a passzivitásnak nagyobb a hatása minden beszédnél, vagy a legvadabb obstrukciónál.

De hát ilyen-é a mi ellenzékünk.

Két nevelésesen végződött obstrukcióba kapott bele, melylyel többet ártott magának, mint a kormány hallatlan erőszakoskodása a választások idején. Mert a választásokból csak anyagi vereséggel került ki, de az obstrukcióban erkölcsileg lett leverve.

A párt belélete is züllött, fegyelem nincs a tagok között és nem régen is ellenségeik nagy gaudiumára kormányparti lapokban nyilatkoztak egymás ellen a függelenségi matadorok.

Ilyen viszonyok között a passzivitás nem undort jelent a fenn álló rendszerrel szemben, hanem kimerültséget, tehetlenséget.

A költségvetés tehát elvi kijelentések mellett, minden vita nélkül fog keresztül menni. Kár, hogy a képviselő urak fizetését is nem csupán *eloben* utalványozzák ki.

Az ellenzék pedig, ha belátta, hogy már csak akkor tesz helyesen, ha semmit sem tesz, jó volna ha hasznára fordítaná ezt a tanulságot és rendezné saját pártját.

Dobja ki pártjából a strébereket és alkuvókat, egyesüljenek újból precizizozott program mellett és ne »haza beszéljenek«, hanem az ügy érdekében dolgozzanak.

Szerencsés egy ember ez a Bánffy, aki még magánál is gyarlóbbá tudta gyurni az ellenzéket.

P—y.

Megint egy közjogi baklöves.

Tegnap távirataink között megemlékeztünk arról, hogy az orosz császár rendeletéből a Ferencz császár nevet viselő kexholmi gránátos ezred első századát ezentúl »Ferencz József császár gránátos százada«-nak fogják nevezni.

Hát ez legalább is furcsa.

Czél nélkül bolyongtam tovább. Alig tudtam megtalálni az igazi boldogságot.

És amint járok uttévesztetten, valaki megfogta a kezem s vezetett magával.

Egy ifjú leányka volt. Kékesfehér arccsal, aransyárga hajjal, mélységes kék szemekkel. Biziatólag mosolygott rám.

Valami eddig soh'sem érzett érzés szállta meg a lelkem. Örültem, ha a leány közelében lehettem, ha szavát hallhattam.

Ujra érezni kezdtem, hogy szívem él. Ujra remélni kezdtem, hogy tán most tértem a helyes utra. Csak nevet nem tudtam adni ennek az új érzelemnek.

Egyszer aztán, hogy ott bolyongtam a kis csermely pázsitos partján, leültünk a buja, zöld fűbe.

Fölöttünk a kék ég mosolygott, mellettünk a csermely csevegett homályos, zürzavaros hangokon.

Az a szép leány aztán felkelt. Odaállt mellem és hosszas, mélyen nézett a szemembe. Aztán odaborult reám, átfogta a nyakam s ajkaimon éreztem puha meleg ajkát.

És ez a csók más volt, mint az, mit attól a másiktól kaptam, ki oly hamar elhagyott. Az a csók csak barátság csókja volt, de ezzel a csókkal mintha a lelkét adta volna belém ez a szép kis tündér. Ugy éreztem, hogy a szívem összeforrt az övével, — egyek lettünk.

Az a szép lány meg csak csókolta újra és újra és közbe olyan bódító, kéjes szavakat sutogott a fülembe.

Nem értettem, mit mondott, de éreztem, hogy új életre ébredek.

Köztudomáslag Ferencz József császár közjogilag nem létezik, hanem igenis létezik Ferencz József császár és király.

Igy kell ismernie a külföldnek az Osztrák-Magyar monarchia uralkodóját, de nem szabad úgy ismernie, mint Ausztria császáraját.

Az 1867-ik évi kiegyezés — úgy véljük — így szabta meg azt a címet, meg a jelentőségét is.

Nem tudni, kit terhel hát a felelősség ezért a baklövésért?

A diplomáciánkat, vagy az oroszokat!

A diplomáciánkat jóformán.

Mert az ilyen aktusok nem szoktak csak úgy, ex abrupto történni és éppen ezért valószínűleg tudomással is birhattak a dolgról azok, kiknek a dualisztikus Monarchiát kifelé képviselni kötelességük.

Igen, a dualisztikus Monarchiát és nem az osztrák császárságot.

Miért nem helyeznek hát arra sulyt, a mi mindenképpen visszás és helytelen?

S miért nem veszik elejét az ilyes tapintatlanságoknak, a melyek a Magyar nemzetnek közjogi érzületét lépten-nyomon sértik.

S miért nem adják tudtára a minden oroszok czárjának diplomatáink azt a törvényt által szentesített kívánalmat, hogy a dualizmus koronás feje kifeje mindig és minden alkalommal, mint a dualisztikus két állam feje szerepeljen?

Lekesedtünk az őszszel, mikor Vilmos császár Európa színe előtt elismerte állami függetlenségünket és ime megint negligálják jogainkat.

Kiváncsian várjuk, vajjon jóvá teszik-e azt a gikszt azokat, a kik elmulasztották ennek elejét venni?

Mert hát azt kívánni nem, de követelni igen is jogunk van. —i.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

A váltó.

A váltó, a váltó — nagyon kellemes papiros. Ez ugyan nem jogi definitio, de igen érthető. Aki pedig olyan nagy ur, hogy a váltó helyett pénzt adhat, annak jó barátjai és ellenségei is vannak. Jó barátai, akiknek váltóit elfogadja, ellenségei, akiket nem fogadja el.

Lánczy Leónak országgyűlési képviselő és

Remegve, kipirulva néztem a leányt és csak nagy sokára tudtam hozzá szólni.

— Mond csak te igéző leányka, ki vagy? kinek köszönhetem ezt a nagy — boldogságot?

A leány elpirult, lesütötte szeméit s epedő hangon válaszolt:

— Én a Szerelem vagyok. Kövess engem, jer velem és boldoggá teszek, boldog leszek én is.

Oly édesen hangzott a szó ajkairól. És szavai után mintha az eget mosolygóbbnak láttam volna, mintha a madárdal vígabb lett volna, mintha a csermely lágyabban csobogott volna.

Most éreztem igazán, a mit még eddig soha. Szerelem után sóvárgott hát lelkem, ez hát a valódi boldogság.

Ettől kezdve mindig együtt voltam a szép leánnyal. Együtt bolyongtam, együtt csevegtünk, együtt kacagtunk. Azt hittem, hogy ez mindig így lesz. Ez már nem lehet délibáb, hisz nem fut előlem, hanem velem együtt jár, mellettem van mindig.

Sokáig tartott ez a boldog együttlét, — legalább én úgy hittem.

De vége lett ennek is. Eloszlott ez is, mint a többi. Elmondom, hogyan.

Kora tavasz volt. Rügyfakasztó, virágnitő, napsugaras tavasz.

Együtt voltam vele. Ott bolyongtam a magas hegy alján. Szedtük a virágot, a tavasz első hírnökeit. O koszorut font, kettőt. Egyet az én homlokomra tett, a másikkal a maga szőke firtjeit övezte körül.

Egyszerre mintha elborult volna arca. Szeméit révedezve hordozva körül. Hirtelen felugrott mellőlem,

a Pesti kereskedelmi bank igazgatójának sok jó barátja van a képviselőházban. Több mint egy miniszternek. Mai beszédjét odaadó figyelemmel hallgatták — még a miniszterek is — hogy magát a pénzügyminisztert se hallgatják annyira. Benn voltak a teremben az összes miniszterek, a jobb oldal padjai sűrűn megteltek, az újságírók szorgalmasan jegyeztek. . . Az igaz, hogy a beszéd alatt egyetlenegy helyeslés se hangzott, egy mondata se keltett mozgást, de ez nem tesz semmit, azért a végén zajos helyeslés hangzott föl, miniszterek és képviselők odasereglettek körüle, édeskés mosolylyal rázták a kezét.

— Derék, derék, nagyon derék volt!

Sima Ferencz perczekig nem jutott szóhoz. És mikor szóhoz jutott, az volt az első szava, hogy meghajol a Lánczy Leó nagy szakértelme előtt . . .

Elnök: Szilágyi Dezső.

Az elnök több bizottság megalakulását jelenti be.

A költségvetés tárgyalása.

Pader Rezső szolt a költségvetési vitában először. A kormány pazarlásáról beszélt. Az új országház építésénél annyi pénzt dobnak ki, hogy ő előre kijelenti, hogy a miniszterelnöki jelentéshez nem fog hozzájárulni. A pazarlás a kormányról átragad a fővárosra is, a vidéki városokra, a megyékre, községekre. Az országban szétlétben építik a szállodákat, emelik a szobrokat, rendelik a festményeket és a nép egyre nagyobb nyomorba süllyed. A képviselőházban a keresztény szellemet nem ápolják, a triangulum itt nagyobb védelemben részesül, mint a kereszt. Kérde, vajjon az állam tekintélyét növelte-e a Trefort-féle rendelet? Vagy a Majláth püspök megbüntetése? Követeli az egyházpolitikai törvények revízióját, ami nélkül az országot nem lehet megállítani az örvénybe bukás előtt. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Lánczy Leó előbb Horánszkyval polemizál. Az ország takarékpénztáraiban a betétek 1892 óta 600 millióról nyolczszáz millióra szaporodtak, ami nem mutat Horánszky által jelzett nagy elszegényedésre. Ez ellen bizonyít fogyasztó képességünk emelkedése is. Beszélt ezután Ausztria animozításáról a mi pénzpiacunkkal szemben s részletesen szolt nagyiparunk fejlesztéséről, melyekre czélszerű törvé-

ljedten néztem rá.

— Mi bajod, én édes Szerelmem?

Nem szól, de szeméi csillogtak az előtörő könnyektől.

Atöleltem, de ő lefonta karjaimat most — először. Aztán levette a fejéről a koszorut s olyan ideges, szakgatott hangon beszélt.

— Most mutasd meg, hogy szeretsz igazán, hogy méltó vagy az én nagy szerelmemre.

— Látod amott a hegytetőn azt a vadrózsabokrot s azon azt az egyetlen kinyílt virágot. Ha szeretsz, hát lehozod azt nekem, hadd kössem koszorumba.

— Ha szeretsz, nem félsz a veszélytől, megteszed a nyaktörő utat. És ha enyém lesz a rózsza, akkor én is a tied leszek egészen. Érted, egészen. És ez lesz az igazi boldogság. Menj hát, várni foglak.

Bódultan hallgattam a leányt. Nem értettem. Egy rózsától, egy halványpiros virágtól függne a boldogságom. Ez a leány azt akarja, hogy én szembeszállva a veszéllyel, nyaktörő utakon keresztül életemet kockáztassam egy — rózsáért.

A leány megsokalta hallgatásomat. Hidegen nézett rám s száraz hangon szolt hozzám:

— Tán — gyáva vagy?

Megrettentem. Ez a néhány szó a lelkembe nyilalt.

— Várj reám, a rózsza a tied lesz.

És megindultam föl a hegytetőre. Mindig magasabbra hatoltam. Alattam tátongó mélység. De én nem féltem. Csak azt a leányt láttam a hegy alján, meg azt a halványpiros rózsát ott a hegytetőn.

nyek kellenének. Magyarország jövője a gyár-
ipar. Az egészséges agrár politika nem zárja
ki a gyáripart. Az ipar a különböző osztályok-
nak demokráta szellemben való közeledését
eredményezi. A költségvetést elfogadja. (Élénk
helyeslés a jobboldalon.)

Ezután két beszéd következett: egy hosszú
és egy rövid. A hosszú *Sima* Ferencz mondta,
a rövidet *Polónyi*. Mindketten a költségvetés
ellen s Polónyi 3-4 szóban egyszerűen csatla-
kozott a Kossuth-párt álláspontjához.

A szünet után nem volt több szónok.
Szilágyi Dezső elnök bezárta a vitát.

Lukács miniszter Zichy Jánostól, mint el-
lenzéki képviselőtől különbsnek találja, hogy fél
évvél a 16-ik szakasz tárgyalása után a sajtó
előzetes cenzuráját követeli. Ezután Horánszky
Nándor beszédének sűtét színeit ezáfolgatja, az
állambiztartást nagyon is rendben levőnek
mondja.

Zichy kijelenti, hogy a nem tisztességes,
csak izgató sajtót értette.

A többség a budgetet megszavazta.

Mócsy interpellációja holnapra maradt.

Tüntetés a műegyetemen.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, január 26.

A budapesti királyi József műegyetemen
főnállása óta ma volt az első tüntetés. A hall-
gatók tüntetése olyan óriási mérveket öltött,
hogy a kari dékán beavatkozására volt szük-
ség. A tanár, akit hallgatói a tüntetéssel meg-
tiszteltek: *Nagy* Dezső, a mechanika tanára,
fővárosi bizottsági tag. Legutóbb különösen eb-
ben az utóbbi minőségében vált ismeretessé, ő
kardoskodott ugyanis legerősebben a viziorák
behozatala mellett. Ez a reformja a főváros
közgyűlési többségének a jóvoltából meghiusult.
Am volt a tanár urnak más reformtörekvése is,
a mi inkább sikerült is neki. A szigorlaton a
szigorlók *nyolczvan* szalékát szokta elbuk-
tatni.

Nyolcz és kilenez óra között volt *Nagy*
Dezső tanárnak órája *Szilárdságtan*-ból. Egy
negyed kilenez órakor lépett be a II. emeleti
D. 24. számú tanterembe, de mindjárt rémul-
ten elsáppadt, amikor a szokatlanul nagy szám-
ban egybegyűlt, vagy ezer főnyi hallgatószámot

Mentem mindig följebb. Végre fölértem,
előttem zöldelt a vadrózsabokor, ott nyitott a
vadrózsa. Félve, remegve téptem le s mikor már
a kezemben volt, lenéztem oda, a hol a leány
állt.

Ez fehér kendőt lobogtatott. Sietve indultam
vissza. Epedve vártam, hogy átadhassam neki
a rózsát s aztán várjam a jutalmat.

Vigyázva haladtam a lejtőn lefelé. Már-
már leértem. Még egy ugrás és lenn vagyok.

Kezemben a rózsza, előttem a leány.

Megpihentem egy pillanatra, aztán egész
erővel készültem hozzá, hogy az utolsó ugrást
megtegyem.

Megtörtént. Szerenésen leértem, de a
rózsának lehullottak a levelei. Odaütöttem egy
kiálló szirthez.

A leány észrevette, de nem sietett oda
hozzám.

Amint meglátta, hogy az a virág elhullatja
leveleit, kacagni kezdett hangos, jókedvű ka-
czagással. És aztán futni kezdett az erdő felé,
ott már vártak rá. Egy ifju volt, ki várta s
láttam, mint ölelik át egymást, s mint borítják
csókokkal egymás ajkát. . . .

Egy ideig csak néztem. Aztán el-
tűntek előlem. En is megindultam más uton.

Egy varjút rebentettem föl: Hangosan
károgni kezdett, kár . . . kár . . . kár . . .

De mit törődtem én mindezzel. Csak azt
a leányt láttam, csak annak kaczagását hal-
lottam.

És ugy érzem most is, hogy ez a kaczagás
végigkísér egész életemen át.

megpillantotta. A hallgatók abezugolói kezdtek,
lábdobogás, fűyölés, sívítás közepette kiabálták:
— Le vele! Ki innen! Megbukott a
vizióra!

A tanár perczekig szólanul állt, majd szó-
lani kezdett, de az óriási zajban elveszett a
hangja. Végre egy negyedóra mulva egyszerre
csak elnémult a zaj. *Ilosvay* dékán lépett
be a terembe. A csöndben *Nagy* tanár
így szólt hallgatóihoz:

— Uraim! Sajnálom, hogy ez a szégyenle-
tes incidens végbement. En tisztán állok önök
előtt. Intenczióm mindig világos és tiszta volt. Azt
akartam és az lesz továbbra is törekvésem, hogy
az egyetem ne proletárokat, féltudásukat, ha-
nem hivatásuknak megfelelő szakembereket ne-
veljen. Ha szigorú voltam, ugy ezt csakis azért
tettem, hogy az említett céloimat elérjem.

Ujra fölzugott a zaj és a tanár kiment a
teremből. Ezután *Ilosvay* dékán szólt az ifjuság-
hoz. Fölötte sajnálja — ugymond — hogy a
műegyetemen is ilyen fegyvereket használnak a
hallgatók. Ha van valakinek sérelme, ugy je-
lentkezzenek nála. Aki érzi, hogy a vizsgálatnál
méltatlanul bántak vele, az jelentkezék és
ujabb vizsgálatra bocsátják. Am ha kitudódik,
hogy ez a tüntetés csak nemtelen fegyver, ugy
gondom lesz arra, hogy az illetőket két-három
évre távol tartsák az egyetemből . . .

— Terrorizmus! — zugták a hallgatók.

A dékán a zaj kitértével nem folytathatta
beszédét és kiment a teremből.

Valószínű, hogy a dolognak folytatása lesz.
Még lehet, hogy maga *Nagy* Dezső fogja a vizs-
gálat megindítását kérni.

Pável püspök jubileuma.

(Saját tudósítónktól.)

A nagyváradai gör. kath. egyházmegye jó-
tékony főpásztora: *Pável* Mihály püspök
tegnap ünnepelte meg püspökké szentelésének
negyed százados évfordulóját.

A kiváló főpap az évfordulót távoli székhe-
lyétől, csendes elvonultságban töltötte; de a
tisztviselők sokasága itt is felkereste üdvöz-
letével, míg a templomban kifogyhatatlan jóté-
konyságának élvezői hálaímaát rebegtek éle-
téért.

Óriási kiterjedésű egyházmegyéje összes
gör. kath. plebánia templomaiban szent misé-
ket és *Te Deumot* tartottak a jubiléus főpász-
torért.

A nagyváradai gör. kath. székesegyházban
délután 9 órakor a káptalan tagjai és az összes
helybeli g. kath. papság szent misét és *Te*
Deumot mutatott be a Mindenhatónak, *Köváry*
Tivadár nagy préposttal élőkön.

A hálaadó isteni tiszteleten a nagyváradai
I. szert kath. káptalan képviselőiben *Zaj-
na* *János* prépost-kanonok és *Palotay*
László apát-kanonok vettek részt; azonkívül a
I. sz. papnövelde tanári kara, előjárósága és
összes növendékei *Bognár* *István* kanonok
vezetése mellett, azonkívül a hivek nagy szám-
mal voltak jelen.

Az isteni tisztelet alatt a szemináriumi
énekkar remek egyházi darabokat adott elő,
köztük az *«Ecce sacerdos magnus»* n.

A hálaadó istentisztelet után a kanonokok,
a papnövelde tanári kara, a növendékek a
püspöki lakba vonultak s a kitel iven fejezték
ki üdvözlőiket.

A nap folyamán megjelentek a püspök
udvarban *Winkler* *József* vál. püspök, dr.
Bulyovszky *József* polgármester, a gör.
kel. consistorium nevében *Goldis* *József*

püspöki helynök, *Lucin* *Péter* esperes, to-
vábbá dr. *Vucskics* *Gyula* v.-ujvárosi r. kath.
plebános, *Pálffy* *Béla* segédlelkész stb.

Már napok óta, de különösen a jubileum
napján előzőnlötték a püspöki palotát üdvözlő
táviratokkal.

Táviratilag üdvözölték az ünneplő főpapot
dr. *Schlauch* *Lőrincz* bíbornok-püspök,
Császka *György* kalocsai érsek, *Des-
se* *Wffy* *Sándor* csanádi püspök, *Szabó*
János szamosújvári g. kath. püspök és *Pla-
c* *sinták* szamosújvári polgármester. Külö-
nösen *Szabó* püspök, ki a szamosújvári püs-
pöki székből utóda *Pável*nek, rendkívül szép
telegramban fejezte ki tiszteletét üdvözlését.

Közvetlen a hálaadó istentisztelet után
fejezte ki hódolatteljes üdvözlését a gör. kath.
káptalan, azután a helybeli g. kath. papság, a
főpásztor bőkezűségét élvező g. kath. finövelde,
fitanító képezde. Szintén külön táviratban hó-
dolt az udvari papság nevében *Nyess* *Mó-
zes* udvari kanonok, azonkívül az olasz g.
kath. plebánia nevében *Mihutin* *Péter* es-
peres-plebános.

Az egyházmegye minden részéből a pap-
ság részint levélben, részint táviratban fejezte
ki szeretetét, ragaszkodását főpásztora iránt.

A távirat tulnyomó részét nem tudhattuk
meg, kiktől érkeztek, mivel *Nyess* *Mózes* ud-
vari kanonok felbontatlanul azonnal expedálta
Pável püspök czimére *Akn* a *-Szl* a *tin* a *r* a.

Gr. Tisza Lajos.

Az ős nemes *Tisza* a-családot mély
gyász érte: *Tisza* *Kálmán* Nagyvárad
város képviselőjének testvéröccse: gr.
Tisza *Lajos* tegnap délután 3 órakor
mint lapunknak táviratozzák, meghalt.

Tisza *Lajos* nemcsak származásá-
nál fogva, de azért is közelebről érde-
kel bennünket, mert egyidőben Biharmegye
kormányzatának élén is működött, mint
főispán.

Már huzamosabb idő óta súlyos be-
tegen feküdt s minden nap el voltak ké-
szülve a katasztrófára.

Halála a legközvetlenebbül hozzá tar-
tozókon kívül mély gyászt hozott a libe-
rális pártra, melynek 30 év óta oszlopos
tagja volt.

Életrajzi adatai a következők:

Tisza *Lajos* gróf, Szeged város, I. kerü-
letének képviselője 1833-ban Geszten született;
öccse *Tisza* *Lászlónak* és *Tisza* *Kálmánnak*, a
kikkel együtt *Szönyi* *Pál* nevelt. Tizennégy
éves korában letette a vizsgálatot a philoso-
phiából a debreczeni collegiumban; 1848-ig vé-
gezte el a felső tanulmányokat, a jogi tudomá-
nyokkal később ismerkedett meg. A szabad-
ságharc után testvéreivel körutat tett Euró-
pában; Berlinben egyetemen tanult hosszabb
ideig. Majd keletre utazott, bejárván Egyiptomot.
Az alkotmány szünetelése alatt a helvét hitv.
egyházi és iskolai ügyek körül éber tevékeny-
séget fejtett ki; segédgondnokká választott.
1861-ben az ugrai kerület képviselője s két fivéré-
vel a határozati párt hive, 1865-ben ujra képviselő,
Deák-párti, 1867-ben Biharmegye főispánja lett.
Nemsokára kilépett a megyei szolgálatból s
alelnöke lett a fővárosi közmunkatanácsnak.
1869-ben cs. és kir. kamarás lón, 1871. június
21 közlekedési miniszterre nevezetett ki; ez
állásától 3 év mulva visszalépett. Ekkor néhai
Kerkápolyival beutazta Olaszországot, később
Aziában és Afrikában tett utazást, 1873-ban
titkos tanácsos és a Lipót-rend nagykeresztése
lett; 1879-ben a szegedi katastropha után
Szegedre küldetett mint királyi biztos. Ebbeli
nagy érdemei elismerésül 1883-ban grófi ran-

got nyert »szegedi« előnévvel. 1884 óta mint Szeged első kerületének képviselője foglal helyet a parlamentben. A Deák-Szobor, valamint az új parlamenti épület létesítésében kiváló része van. A delegációkban ismételtelen működött mint elnök; elnöke továbbá az országos erdészeti egyesületnek. A magyar közművelődési egyesületek budapesti országos congressusán, mint elnök szerepelt.

Tisza Lajos utolsó órái.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) Tisza Lajos gróf a reggeli órákban hirtelen rosszul lett. Akadozva beszélt a környezetéhez és kínos nyögéssel rogyott ágyára. Azonnal Lumitzer egyetemi tanárt és a családtagokat hítták a nagy beteghez.

A már halállal vívódó nehéz beteg Tisza Kálmánnak és Tisza Istvánnak nagy erőfeszítéssel kezét nyújtotta bucsuul.

Délután két óraker az orvos és a rokonok — néhány kivételével — elmentek. Három óra felé állott be a katasztrófa. Tisza Lajos halálhíre Tisza Kálmán családját és Tisza Istvánt az ebédnél együtt találta. A lesújtó hír hallatára azonnal félbeszakították az ebédet és a nagy halotthoz mentek. Tisza Kálmán sirva borult a kihült tetemre.

Biharvámegye rendkívüli közgyűlése.

Biharvámegye törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlésre jött össze, hogy néhány halaszthatlan ügyet elintézzék.

Beöthy László elnökölt a közgyűlésen s daczára a kemény téli időnek, mintegy 20 bizottsági tag is bejött a megye különböző vidékéről, s a tisztviselőkkel együtt mintegy 45-re felszaporodott a jelenlevők száma.

Az első tárgy a honvédelmi miniszter urnak az újonnan felállítandó honvéd-hadapród iskoláknál létesített alapítványi helyekről kiállítandó alapító oklevél kiállítás tárgyában s ezzel kapcsolatosan a m. kir. belügyminiszter urnak a szóban levő alapítványokra nézve a m. kir. belügyminiszter urnak a szóban levő alapítványokra nézve a közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában kelt leirata volt. — A törvényhatóság a leiratokat tudomásul vette.

Ugyancsak a honvédelmi miniszter leirt a vármegyéhez, a Ludovica Akadémiára tett gr. Buttlér János és Szilágyi Mihály-féle alapítványok a jövőben miként, milyen sorrendben fognak a vármegyénél beosztatni.

Tudomásul vették.

Megalakították a *lóavató-bizottságokat* a vármegye kilencz pontján. A tagok az eddigiek.

Tudomásul vették az alispán jelentését a *vicinális vasutaknak* adott rendkívüli segélyről, a végre, hogy az *inség* által fenyegetett lakosságnak keresetet nyújtson.

Az alispán jelentést tett a vármegyei közutak építése és fenntartása czéljából nyitandó kőbányák ügyében. Megbízta az alispánt, hogy a további intézkedéseket tegye meg.

Érdekes volt a közgyűlés legutolsó tárgya.

Arról volt szó, hogy a *Feszty* Árpád által készített millenniumi festvényt hova helyezték el a nagy teremben. Az egyedüli alkalmas hely a főbejárattal szemben a nagy díszterem nyugati felmenője. Itt azonban a kályhát el kell helyezni s valószínűleg a bejáratot is. Ez a munkát mintegy 12,000 forintba kerül. Megbízta az alispánt, hogy szakértők meghallgatásával intézkedjék.

Ezzel a gyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó második felében:

1898. jan. 30. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Türr Lajos »Magyarország és Ausztria közjogi viszonyai, dualizmus.«

Január 29. A biharmegyei takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 óraker.

Január 30. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése.

Január 30. A katolikus kör közgyűlése d. e. fél 11 óraker.

Január 30. A nagyvárad Zenekedvelő egyesület matinéja. Január 30. A szalárd-vidéki takarékpénztár közgyűlése d. u. 7 óraker.

Január 30. Az érmihályfalvai kereskedelmi bank közgyűlése d. e. 8 óraker.

Február 1. Városi bál a Sasban.

Február 2. A polgári takarékpénztár közgyűlése d. e. 11 óraker.

Február 3. A városi közigazgatási bizottság ülése d. u. 3 óraker.

Február 5. A bihari nemzeti kaszinó táncestélye.

Február 5. A »Kereskedelmi Csarnok« estélye.

Február 6. Az ev. ref. egyház bálja.

Február 6. A tenkei takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 óraker.

Február 6. A Léderer és Kálmán gyár r. t. közgyűlése d. u. 3 óraker.

Február 6. A széplaki takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 óraker.

Február 7. Megyei közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 óraker.

Február 8. 9. Jegyző szigorlat.

Február 10. Városi közgyűlés d. u. 3 óraker.

Február 12. Az izr. nőegylet hangverseny estélye a »Fekete Sas«-ban.

Február 13. A biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és termény-hitelbank évi rendes közgyűlése, d. e. 9 óraker.

Február 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában.

Február 19. Tiszti estély.

Február 20. A mezőtelegd vidéki takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 óraker.

* **Márczius 15. és a jogászok.** A múlt héten hozott határozat értelmében tegnap ifjúsági gyűlést tartottak a jogakadémián az országgyűléshez márczius 15-ének törvénybe iktatása végett intézendő felirat tárgyában. Ismét erős vita folyt a tárgy körül; ismét akadtak, a kik az ily értelemben való kérvényezést elleneztek. Végre is szavazás alá kerülvén a dolog, a gyűlés a feliratot, melyet Ö r l e y Dénes és H e g y e s i Pál közreműködésével K r ü g e r Aladár szövegezett meg, óriási többséggel a maga egészében elfogadta s kimondta, hogy annak a képviselőházban benyújtására B a r t h a Miklós országgyűlési képviselőt kéri fel. A határozat foganatosítására 3 tagu bizottságot küldtek ki. Ezzel a gyűlés Bartha Miklós éltetésével szétoszlott. Szép volt ez a határozat nagyon. S bár a magunk részéről nem reméljük, hogy a nemes szándékot a magyar parlamentben siker koronázza, annyi jelentősége van mégis a dolognak, hogy a magyar ifjúság hazafias érzelmének újabb is fényes tanuságát adta. Csak az a t ö b b s é g, a z n e l e n n e o t t! M e n n y i v e l szebb, a magyar jogászok hírnevéhez mennyivel méltóbb lenne az ilyen határozatokat e g y h a n g u l e l k e s e d é s s e l hozni! Talán némelyek nem értenek egyet s z i v ö k b e n sem a határozattal. Szomorú az időnek jele. Vagy talán nem mernek egyetérteni? Még szomorubb jelenség, ha a felnövekvő nemzedék, melynek hivatása lesz majdan a haza vezetése már most hozzászokik ahhoz, hogy legdrágább kincséről, meggyőződése függetlenségéről lemondjon. Márczius 15-ét az igazit, nem ilyen ifjúság csinálta meg! Vagy talán tévedünk? Szeretnők hinni.

* **Kinevezés.** B e ö t h y László főispán G a r a Akost Nagyvárad város adóhivatalába tb. számtisztvé nevezte ki.

* **Az egri angol kisasszonyok ünnepe.** E hó 23-án ünnepelte az egri Angol-kisasszonyok zárdája főnöknőjének, Toldy Izabellának a halhatatlan érdemű Toldy Ferencz leányának szerzetesi fogadalomtéttele 40-ik évfordulóját. Az ünnepség fényét emelte az a körül-

mény, hogy a jubiláló főnöknőt Ő Felsége a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki, a melyet Scossa Dezső, Hevesvármegye királyi tanfelügyelője, előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében tűzött fel a főnöknő keblére. A mélyen meghatótt főnöknő válasz beszéde után az intézet három legkiválóbb növendéke üdvözölte őt a zárda nevében. Hégül pedig Katinszky Gyula, t. kanonok, a leányiskolák igazgatója intézett a jubilánshoz gyönyörű beszédet. A szép ünnepélyt a növendékek énekkara által előadott Szózat fejezte be.

* **Apponyi gróf apai öröme.** Főuri körökben szájról-szájra jár egy röpké hír, melyet bizonyára széles ez országban mindenütt rokonszenves örömmel fogadnak. Amiről most suttognak, nem más, mint hogy Apponyi Albert gróf apai örömeinek néz elébe és hogy az örövendetes családi esemény bekövetkeztét már a közel jövőben várják.

* **Megfelebbezett közgyűlési határozat.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elfogadta a nyomtatványokra vonatkozólag a tanács által előterjesztett egységárait. A közgyűlés ezen határozatát S z o k o l y Tamás törvényhatósági bizottsági tag megfellebbezte.

* **Milyen a f-dernai község** P o p p e r Henrik budapesti vállalkozó, a f-dernai pap-tamási-i helyiérdekű vasut engedményese, tudvalevőleg az iránt folyamodott Nagyvárad város törvényhatóságához, hogy 100.000 forint értékű részvényt jegyezzen. A város akérelmet véleményezés végett áttette a kereskedelmi és iparkamarához. A kamara arra fekteti a fősúlyt, hogy a dernai községben kiállítsa-e a versenyt a többi elismert községgel. Ennek megállapítása végett tegnap szakértőkből álló nagyobb társaság rándult ki Felső-Dernára; köztük van az állam vasutak képviselője, több helybeli szeszgyár szakembere, a város kiküldötte. Azt állapítják meg, hogy milyen a dernai község gőz- és hő fejlesztő képessége.

* **Félév vége a jogakadémián.** Tegnap ért véget a helybeli kir. kath. jogakadémián az első félév. Az index aláírások ma kezdődnek és tartanak egészen e hó végeig. A második félévre való beiratkozás az igazgatónál 8-adtáig, a tanároknál pedig 12-éig tart.

* **Diszes temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra *Szűts Gáborné* hült temetőit nagy részvét mellett. A temetési szertartást *Dencs János* cz. kanonok végezte fényes segédlettel. A kopersót a kiterjedt családon kívül előkelő közönség állotta körül és szebbnél-szebb koszorúk borították.

* **Lóvasut a bihari hegyekben.** A bihari erdőipar és mészégető részvénytársaság a dobresti vasuti állomástól a lunkas priei és elágazólag a szitányi ipartelepekig keskeny vágányú lóvonatu vasutára kéri a közg. bejárás elrendelését. A tervezett vasutvonal 4 és fél kilométer hosszúra van tervezve, s közben 1 kilométer alaguton futva át.

* **Tűz.** B a l o g h István komádi lakos tanácsja az elmúlt napokban meggyuladt és leégett. A cselédség és a falu népe mindent elkövetett, hogy a tüzet eloltásák, de hasztalanul, mert a ház egészen leégett. A kár 500 forint, amiből semmi sem térült meg, mert a ház biztosítva nem volt. A csendőrség a nyomozást azonnal megindította, hogy a tűz okát kipuhatolhassa, azonban mindeddig nem sikerült. Valószínű, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett, mert az nap sokan jártak a ház körül égő pipával és az abból kihullott tűz gyújtotta meg a házat. A vizsgálat folyik.

* **Az igába fogott nap.** Az emberi elme találkonyságának és mindig nagyobbra való törekvésének szülötte az az új motor, amelyet Tesla Miklós a nagy tudományú amerikai elektrotechnikus talált fel. Nem kisebb dologról van szó, mint egy a napnak fölfogott hőségével hajtott nagy gépről. Az új találmány szerkezetének főbb részei ezek: egy vastag bestlemezen erős üvegből készült hengert állítanak föl. A henger vegyileg preparált vízzel van megtöltve és külön erre a célra készült tükrökkel van ellátva. Ezek a tükrök annyira koncentrálják a gépszerkezet környékén kifejlődött meleg-

séget a hengerre, hogy az egy nagyobb gép hajlására elegendő mennyiségű gőzerőt ad. Ennyi szivárgott ki eddig az új találmányról.

* **Megcsipett kukorica-tolvajok.** Rózsá Ádám feketetői lakostól a múlt napokban elloptak tíz zsák kukoricát. A csendőrség a nyomozást azonnal megindította és a tetteseket csakhamar elfogta Kováts József és Kováts Mihály személyében, akik a lopást be is ismerték. Mindkettőjüket átadták az ügyészségnek.

* **Elyvert házastárs.** Tegnapelőtt este Tagado-Medgyesen egy házaspárt vert el három részeg ember. A dolog úgy történt, hogy Katona Vaszali és neje Cserelés Mari tagadó megyesi lakosok békésen mentek hazafele. Útközben előjük áll Kováts Manó, Mohács Gyuri és Krizsán Tódor, akik botokkal megtámadták őket és vissza verték. A verekedőket a csendőrség letartóztatta.

* **Megkerült tolvajok.** Ezelőtt mintegy tíz esztendővel Oláh-Szent-Miklóson Anka a Pajna földművelőtől elloptak 1000 frtot. A tettest mindenütt keresték, de nem lehetett sehol sem megtalálni. A vizsgálatot nagyon megnehezítette az, hogy Anka mikor meglopták részeg volt és azt sem tudta, hogy hol volt és így a tettest megtalálni lehetetlen volt. A csendőri nyomozás hiába való volt, mert a legkisebb nyomot sem tudta felfedezni. Most végre tíz esztendő múlva egy névtelen levél felfedte a dolgot. A levelet bosszúból írták s a tettesnek az irigyei, akik tudtak a lopásról. A nyomozás kiderítette, hogy Pajná egy korcsmában lopták meg verekezés közben és hogy a tolvaj Karácson Hektor volt, akinek segített a lopásban Szilágyi János. A tettesek a lopást beismerték, csak az összeget nem vallották, be amennyiben azt állították, hogy csak 400 frt volt az erszényben, amin megosztzkodtak. Mindkettőt letartóztatták.

* **Bekisért koldusok.** Tegnap a rendőrség a koldusok közül mintegy nyolcvanhat elfogott és bekisért a rendőrségre. A bekisérteknek a nagy része rosvott multu ember, akiket illetőségi helyökre tolonczolnak.

* **Meglöpött földművelő.** Gasparik János tenkei lakos szobájából a múlt napokban, míg a gazda és felesége a háztól távol voltak, valami ismeretlen tettes ellopott 120 frtot, a gazdának összes pénzét. A csendőrség ebben az ügyben azonnal megkezdte a legerélyesebb nyomozást, azonban a tettest mindeddig még nem sikerült elfogni. A vizsgálat tovább folyik.

A városliget ellen.

— Miért riválisa a Sport-térnek? —

Kelemen Kálmán és szomszédai panaszt emeltek Nagyvárad város tanácsának, hogy a Városliget nyugoti részére hordott töltéstől a kertjeikben összegyülemelő víz nem talál lefolyást.

A panaszt megvizsgálás és véleményes jelentéstétel végett kiadták Busch Dávid főmérnöknek, a kihez éppen jókor jött a panasz, hogy üssön egyet a Városligeten vagyis jobban mondva Rátkay Józsefen, akinek a Városliget létesítését lehet köszönni s akinek van legalább is annyi érdeme Nagyváradon, mint a főmérnöknek.

A főmérnök véleményes jelentésében amit a panasz tárgyára felhoz, az abban öszszpontosul, hogy Rátkay az igazságügyi palotától a Városligetbe hordatta a földet, de egy részét nem planiroztatta el.

Ezt majd tavasszal hajlandó a főmérnök a keze alatt levő segédzemélyzetével elplaniroztatni, de a Városligetre Rátkaynak adandó segélyből tartson vissza a város 50 frtot s ebből fedezi a munkálatokat. Eddig hagyján a dolog, de ezután nyomul elő a sport-téri érdek.

A főmérnök azt mondja, hogy nem is tudja miért türi ott a város a pocsoját, a mely a esekély névváltozás folytán tisztátalan, piszkos, zöld, mocsár szagu s éppen nem ismere-

tes. (Bumm! ebből lesz a kolera.) Szóval kikerülhetetlen ez az állapot, megváltoztatása annál inkább, mert Rátkay folyton nagyobbítja a tavat s még nagyobb lesz a mocsár-bűz. Aztán meg Rátkay fákat is vágat ki s nem lesz árnyék és nem lesz jó a hely gyermekjátsszónak. (A Rhédey-kertben ki pusztította ki az óriási fákat?)

Az legjobban fáj azonban a főmérnöknek, hogy Rátkay minden számadás nélkül működik, 17 hold területen, azt bérbe adja (?) s nyáron a csolnakázásért, télen korcsolyázásért, pénzt szed. (A Sport-téren is szednének, de nincs kitől.) Végül javasolja a főmérnök, hogy egy bizottság küldessék ki, a melyben Rátkay József is benn lenne s ennek a bizottságnak a feladatául a következőket sorolja fel:

A városliget mint kiválóan gyermekjátsszóhely mi módon volna általában kifejlesztetett.

Mi módon volna az ottani tó állandóan friss vízzel ellátható és a benne levő víz lecsapolható, hogy a tó vize különösen az ott játszó gyermekek egészségére ártalmas ne legyen.

Egy megfelelő hozzájáró ut kisajátítására illetve létesítése.

A terület feltöltése, fásítása utak készítése. Az egész városliget kezelési módozata és ellenőrzése.

Téli világ a Hortobágyon.

Téli szél sikolt végig a hortobágyi pusztán; a »Ludas« rét vize csonttá fagyott; vigyázó darvak, fakó vadlibák bogáncsai felfakadnak a hófúvásokon. A tanyafának ágait belepte a fehér zuzmara. A lengő délibáb is szunnyadozni tért; a fátyolos ruhájában nem tánczolja végig a messze láthatárt. A ködös levegőben tarka varjak kárognak; a kutyáknak összegubbaszkodva gunnyaszt egy pusztai sas.

Csendes a Hortobágy.

A cifra ménes, meg a szilaj gulya jászol elé kötve fülel az itatókürt bugó szavára és a csegei vasut dübörgésére.

De akárhogy fordult is a világ, mégis csak nagy napra virradt a hortobágyi nép. Most restaurálták a nemes város »külső tisztviselőit«, most dőlt el, hogy Szent György naptól Szent-Mihályig ki fogja őrizni a halasközi szüz gulyát; ki számol a toronyi dombnál legelő cifra ménesről és kinek a kezére bízzák a Boros-réten turkáló sertés-nyáját.

A számadók és bojtárok nagy illendőséggel, annak rendje-módja szerint megköszönték az új mandátumot, a melyet a nemes város-tól kaptak, akárcsak egy alispán, meg a vármegye tisztikara. Nagy az öröm, hogy Király Gyuly szenátor elnöklete alatt ülésezett intéző bizottság nem talált közöztük férges, kivetni való embert.

De hogy is talált volna, mikor a múlt esztendőben semmiféle hiba nem esett a jószágban, amit a féreg elpusztított, annak is beszámoltak, hol a fülével, hol a bőrével; így aztán újra hivatalba ültették valamennyit.

Lett is aztán nagy lakzi, magyaros áldomás. Száz szál gyertya égett a Sulymos-csárda hosszú asztalán, a czimbalomnak Nádudvarig hallatszott a csengése bongása; folyt a karczos akár csak a Tisza vize.

Éjfél felé csendes lett a hangos csárda. Elfeküdtek a legények; az öregeket is elnyomta a buzdóság és ott álmodoztak a boglya kemencze körül tavaszi napsugárról, sarjadó mezőről, iramló ménesről, legelésző gulyarót.

MULATSÁG.

A Katholikus Kör bálja.

A szezon legsikerültebb mulatságáról számolunk be.

Valóságga! elite-bál volt, nem csupán tánczestély, mint azt a meghívók hirdették és ígérték.

Városunk színe javát ott láttuk a tegnapi bálon. Az a fényes névsor, a melyet a jelentokról közlünk, minden jelzőnél többet ér.

És az a kitűnő hangulat, az a fesztelen jókedv és az az igazi derűs temperamentum, a mely a mulatság első percétől annak utolsó pillanatáig állandó volt, — az a legjobban beváltotta mindnyájunk meggyőződését, a melylyel a mulatság erkölcsi sikere elé tekintettünk.

Páratlan buzgalmat fejtett ki a nagyszámu rendezőség, hogy minél emlékezetesebbé és sikerültebbé tegye a táncz estélyt. És bizvást mondhatni, hogy eredménnyel járt buzgalomuk.

Szokatlanul fényes képe volt különben a Zöldfa szálloda báli helyiségeinek is. A lépcsőházat véges végig növényekkel valóságos luggassá változtatták.

Maga a bálterem volt azonban az igazi iugas.

A szép nem tette azzá.

Nincs a világnak az a Páris királyfia, a ki itt odatudta volna adni — habozás nélkül — a híres aranyalmát.

Nagyvárad a szépek városa; ez bizonyos.

Nos, ahol ennyi szép asszony és szép leány ad egymásnak találkozót, ott biztosítva szokott lenni a jókedv is.

Itt sem volt különben.

S hogy a jókedv minél tartósabb legyen, gondoskodott a rendezőség meglepetésekről is.

Minden tánczoló szép leány izléses mellcsokrot kapott a tánczrenddel együtt. A csokrok elegáns kivitele Jelinek izlését dicséri, a ki egyáltalán nagyon kitett magáért.

A szupé csárdás alatt három új csárdásban volt része a tánczolás hiveinek.

A sikerült talp alá valókért Bárdos Ödön joghallgatót, a kiváló hegedű vizuózt illeti meg az elismerés.

Végezetül nagy derűtséget és érdeklődést keltett egy alkalmi irodalmi merénylet; a »Beszéljen a mamával« című báli ujság.

Ezt — melléklet képpen — itt veszik kedves olvasóink.

A minden ízében kitűnően sikerült mulatság — melyen 74 pár tánczolta a négyest — a késő reggeli órákban ért véget.

Jelen voltak notabilitások:

Dr. Bulyovszky József, Bösörmenyi Géza, dr. Bozóky Kálmán, Dencs János, Dus László, Géczy Lajos, dr. Hoványi Gyula, dr. Hollenia Gyula, Imrik Sándor Zoltán (H.-Pályi), dr. Karácsonyi János, dr. Konrád Márk, Laschmidt Ödön kapitány, Némethy Gyula, Peiser Károly, Palotay László, Pokorny Herman, Réz Mihály, Stark Gyula, dr. Szombathy István, dr. Szemethy Géza, Tóth Márton, dr. Thury Kálmán, dr. Vavrek Kálmán.

A postások bálja. Mint annak idején megemlékeztünk, a posta és távirda altisztek és szolgálók folyó évi február hó 13-án, vasárnap a Fekete Sas szálloda nagytermében zártkörű tánczvizigalmat rendeznek. A jótékony czélú tánczestély iránt már eddig is élénk érdeklődés mutatkozik. A rendezőség mindent elkövet, hogy az idej bál mindenben felülmulja a múlt évit. Jó kedvben és tánczosban előreláthatólag nem lesz hiány. S egyáltalán a rendezőség élén álló egyéniségek bizvást kezességet nyújtanak arra nézve, hogy a siker nem marad el. A tánczvizigalomra a belépő díj személyenkint 2 korona. Az estély kezdete 8 órakor lesz.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör vál. ülése. A nagyváradi kath. kör választmányja pénteken, január 28-án délután fél 6 órakor ülést tart.

Az országos honvédségélyző egyesület közgyűlése. Az országos honvédségélyző egyesület folyó évi február hó 12-én délelőtt 11 órakor a képviselőház I. számú tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, melyre az alapszabályok értelmében az alapító tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

TANÜGY.

A belényesi tantestület njjálakulása. Belényesből írja levelezőnk, hogy az ottani r. kath. iskolagondnokság alakuló ülését tegnapelőtt tartották meg. Az új elnök N é m e t h Ferencz esperes-plébános. Nagy részben az eddigi tagok maradtak, csupán Illyés J. és Vass László szolgabíró az újonnan választottak. Németh Ferencz esperes-plébános, elnök szép beszédet tartott. Három pontban foglalta össze azokat az okokat, amelyek az elnökség elvállalására bírták; megítéltetés reá nézve s habár nem volt is tanító, állásánál fogva nem új ember ezen a téren s némi szakértelemmel bír e téren, s s végül, mivel olyan tantestülete van ezen iskolának, mely feladata magaslatán áll s buzgalma által megkönnyíti az elnök feladatát.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf.*

4440. Fisch Dávid uzsora — rendelet.
4340. Trip Tógyer s. t. lopás, orgazdaság — rendelet.
4365. Deme Tyódorné súlyos testi sértés — helybenhagyva.
4366. Özv. Schwarz Jánosné hamis pénz kiadás — megváltoztatva.
4385. Mészáros Mátyás magánlaksértés — föloldva.
4434. Schön Antonia rágalmaszás — részben megváltoztatva.
4436. Szabó Ferencz lopás — föloldva.

Előadó: *Erdély Endre.*

140. Szakál Mihály becsületsértés — megváltoztatva.
85. Gyarmati Aron közsend. ell. khg. — föloldva.
86. Papp János lopás — föloldva.
104. Vogl Márton s. t. lopás — részben megváltoztatva.
129. Fernbach Mihály s. t. súlyos testi sértés — megváltoztatva.

Előadó: *Fojnár Dénes.*

4403. Szabados István erőszakos nemi közösülés — helyben hagyva.
4407. Horváth Péterné lopás — helyben hagyva.
4410. Murties Pál s. t. magánosok elleni erőszak — részben megváltoztatva.
4471. P. Nádudvari Bálint súlyos testi sértés — helyben hagyva.
4412. Késjár Mihály st. lopás, orgazdaság — részben megvált.
26. Ifj. Szemmári József sikkasztás — megsemmisítve.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanis.*

2791. Mallár István — Buttág Anna — helyben hagyva.
9. Balogh Pál — Nagy Erzsébet — helyben hagyva.
58. Horváth István — Mód Julianna — kiigazítva.
60. Koezi Mihály — Romer Zsuzsanna — megváltoztatva.
61. Szigeti Rozália — M. Kis József — helyben hagyva.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2673. Csermő község erdei haszonvételek ügye helyben hagyva.
2714. Almás község tagosítási ügye — megsemmisítve.
14. Özv. Vankus Józsefné — Vankus Anna föloldva.
2759. Ländler s. t. — Klein Áron és neje — helyben hagyva.
2995. Özv. Ursz Oannáné Ursz Danilla s. t. — visszautasítva.

Előadó: *Fráter Imre.*

2585. Moldován Dimitruné — Blasz Maruza — helyben hagyva.
2624. Halmazsán János — Styibe Mitru s. t. — helyben hagyva.
2631. Szavoj Anna — Sutyó Elena — föloldva.

ZENE és MŰVESZET.

Duniella Malvin hangversenye. Csak tegnap adtunk hírt Daniella Malvin a berlini operaház művésznőjének hangversenyéről s a művész-estély iránt már is óriási érdeklődés mutatkozik. A fiatal művésznő a berlini nemzetközi filharmoniai hangversenyein kiváló sikert aratott, nagy feltűnést keltett. Most több előkelő külföldi színház kínálta meg előnyös szerződésekkel, de mielőtt Magyarországi hangversenykörutjára véget nem ér, a művésznő nem határoz véglegesen a szerződések felett.

Közönség köre.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazoknak, kik félelmetlen jó anyánk temetésén igaz részvétellel megjelentek, ezúton mond szívvel jövő köszönetet a lesújtott

Szücs-család.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex. 16.

Ki az az uri ember? Tudni akarom!

Stendardó itt észrevette, hogy nagy hangon beszél s a szó a segédhez is behallik, azért a beszédet megszakítva az ajtóhoz lépett, azt betette s csak azután folytatta:

— Követelem, hogy feleljen s az igazságot felelje, ha kedves az állása házámban

— Ugy el kell hagynom állásomat, uram! Nem mondom, nem mondhatom meg, a mit sürget. Csupán azt ígérhetem, hogy máskor nem fogom az ilyet kifizetni.

— Szép, nagyon szép! Tudomásul veszem és tisztelem az Ön tapintatos titoktartását. Ne beszéljünk többet a dologról! A számlát azonban megtartom magamnak, majd utána nézek magam ennek a tisztakezü embernek. Most Isten Önnel Blohm! Jó napot!

Ezzel elbocsájtotta a pénztárost. Ép e pillanatban kopogtak az ajtón s belépett rajta Askán.

Csupa balszerencse! Blohmnak annyi ideje sem maradt előkészítenie a hibás fiatal embert a történendőkre s így már előre látta, mi vár odabenn Askánra.

— Mindenekelőtt arra figyelmeztetek — kezdé a beszédet Stendardó — hogy a rendes időben foglalj el helyedet az íróasztalnál. Az efféle rendetlenségek okozzák a maihoz hasonló eseteket. A »Valencia« tegnap a drezdai Kapf-czégtől jött husz darab zongorával megfeneklett valahol a tengerben. S én még kérdeztem is tőled, nem történt-e valami s te azt mondtad, hogy nem, minden a rendes kerékvágásban halad. Csupa szolgálai munka mindenféle! Kapni, azt akarnak, de szolgálni érte nem! Jelszó a jó fizetés, de egyéb semmi! Tudd meg, ez a közbejött eset egy elhatározást érlel meg bennem. Még e hó folyamán át fogsz menni Rió-ba. Majd az új világban megszokod egy kisé a

szűkebb életet s megpróbálsz, hogy szokás az embernek az orrával turni az anyaföldet.

— De atyám! . . . Én nem vagyok . . . S tegnap már késő is volt . . .

— Persze, persze! Ismerlek! Gründerodeékhoz nem tudtál eljönni velünk, holott külön is meghívtak az estélyre. Megint azokba a zugszínházakba kellett mennie s azután jött a vacsora s tudj' Isten még micsoda! De itt jut valami eszembe! Mit tudsz erről a dologról?

S ezzel felmutatta fiának Mittel Adél számláját. Csak úgy forrt benne a méreg, midőn látta, hogy Askán bűnének bizonyítéka előtt elsáppad.

— Ahá! Hát te, te vagy az, a ki szégyenteljes kedvteléseid kontóját a kasszával fizeted? No ezt a vakmerőséget még álmodni sem merem!

— Most már nincs számodra kegyelem. Menni fogsz Rió-ba! S megtanulsz szépen nélkülözni. Nem urizálunk többet, sem te, sem pedig a bátyám uram! Te tudod jól, hogy súlyt helyezek tegnapi megjelenésedre és még sem jöttél

— Oh igen! De kérlek, atyám, bocsásd meg hibámat! S kérlek arra is, ne vedd oly szigoruan azt a kis összeget, a mit az a leány a pénztárnál felvett. Csupa részvétekből adtam neki

— Mit? Részvétekből? Még hazudsz is? Hát nem tudod mi áll itt ezen az iráson? Olvasd! 125 márka rendes havi ellátás a könnyelműségek és kéjelgés díjában!

— Ne mondd ezt atyám! Hiszen ember vagyok én is és talán még nem is a legrosszabb

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A szász asszonyok kudarca.

Budapest, január 26. (Sajt. tud. táv.) Az erdélyi szász asszonyok a király ö Fel-sége elé akartak deputációba menni, hogy sérelmeiket elpanaszolják a magyar kormány által beterjesztett s a községek nevének magyarosításáról szóló törvényjavaslattal szemben. A szász asszonyok küldöttségét hivatalosan értesítették, hogy a király nem fogadja a küldöttséget.

Hivatalos dementi.

Bécs, január 26. (Saját tud. táv.) Az a hír, hogy a pénzügyminisztérium az osztályadó-patens revízióját s ezzel kapcsolatban az eddigi adótételek szaporítását és emelését s a parasztgazdaságok intenzivebb megadóztatását tervezné — teljesen alaptalan.

Az osztály-sorsjáték huzása.

Budapest, január 26. (Sajt. tud. táv.) Az osztály-sorsjáték mai huzásán tíz ezer forintot az 5286 szám, öt-öt ezret az 54375, 52385 sz, kétezret a 14232, 2576. számok, ezret a 23425, 72377, 43233 számok nyertek.

A szultán nem bocsát ki berátot.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. távir.) A kultuszminisztérium az ökumeni patriarkátus beadványát a berát kibocsátásának hivatalos megerősítése iránt elutasította.

Nem hatotta meg a szerencse.

Békés-Csaba, január 26. (Saj. tud. táv.) Schwartz Márkus gyomai fakereskedőt a

földhitelintézet értesítette táviratilag, hogy kötvénye 200,000 koronát nyert. A hirre egy arcizma sem rándult meg.

Bombák a bolgároknál.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyi hírek szerint Kumánovában a környéken a bolgároknál 19 bombát találtak, a melyeket már régebben szereztek be. Az úszkubi váli és az államügyész a vizsgálat megejtése után visszatértek Úszkúbe.

Anglia és China viszonya.

Budapest, január 26. (Saját tud. távirata.) Boltonból távirják, hogy Curzon külügyi államtitkár tegnap este itt beszédet tartott a melyben a külügypolitika ügyeit fejtegette. A nilusi expedicióra vonatkozó néhány megjegyzés után azt mondta, hogy a kormány reményli, hogy rövid idő múlva Menelik negus udvaránál közvetlen képviselője. Az Anglia és Abessinia közti viszony tekintetében ennél fogva nincs ott a nyugtalanságra.

Kínát illetőleg Cuzzon hangsúlyozta, hogy a kérdést nem Angolország vetette fel, a mely meg volt elégedve a statusquo-val. Az eseményeket azonban más hatalmaknál vágyat keltek, hogy Kínában különös előnyöket szereznek maguknak: azért Angliának joga van egyensúlyozó előnyöket követelni és azt kívánni, hogy a más hatalmaknak megadott előjogok ne álljanak ellenében Anglia szerződéses jogaival.

Ez a magatartás épenséggel nem mutat féltékenységre, vagy gyanakodásra más nemzetekkel szemben. Anglia politikája nem támadó politika, nem foglalja magában országrészek megszállását, vagy felosztását; sőt inkább Angol ország a kínai kereskedelem szabadságáért küzd és ebben az összes szabad nemzetek és kormányok rokonszenvé támogatja. Anglia szerződéses jogai lehetőleg teszik azt — végezte szavait a szónok — hogy Anglia kereskedelmét, valamely Kínában nyert, befolyási sphaerából kizárják és a kormány ragaszkodni is fog e joghoz.

A diplomácia a Zola-ügyben.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) A »Gaulois« arról értesül, hogy a Zola pörében beidézendő tanuk névsorát itteni diplomáciai körök élénken kommentálják. A beidézett diplomáciai személyiségek nagy része abban a véleményben van, hogy tekintettel az őket megillető extritorialitásra, az idézés nem érinti őket.

A kínai vizekről.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) A »Daily Mail« Sanghaiból érkezett távirata szerint a kínai vizeken levő brit hajóraj ketté vált. A »Centurion« parancsnok-hajó és öt másik hajó Tsu-San mellett és hét hajó Tsemulpo mellett van.

Elsülyedt hajó.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) New-Yorkból írják, hogy a »Thalia« gőzös, amely innen nemrégiben kalóz-expedicióra indult Kubába, vasárnap Barnegat előtt zátonyra jutott. A legénységből négy ember a tengerbe fullt. A gőzös 40 tonna dynamitot, három dynamit-ágyut és nagymennyiségű löszert vitt

magával. Azt hiszik, hogy a hajó elsülyedését a hajón levők közül okozta valaki.

Légberöpített vasuti vonat.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) Havannából távirják, hogy a felkelők Nuevitasban dinamittal légberöpítettek egy vasuti vonatot. Egy őrmester meghalt és tizenhat katona megsebesült. Egy nappal előbb hasonló robbanás alkalmával két katona halt meg, öt pedig megsebesült.

A kubai lázadás.

Budapest, jan. 26. (Saját tud. táv.) A kubai spanyol hajóraj tengernagya Madridba is hosszabb tanácskozást folytatott Bernejo tengerészeti miniszterrel. A tengernagy ismertette a hajók legutóbbi mozdulatait és konstatálta, hogy a hajóraj kitünő állapotban van. A tengernagy haladéktalanul visszatér állomás helyére.

KÖZGAZDASÁG.

Az ojtóvesszők megszedése.

Ki ojtani akar a tavasszal, az most már nem igen halogathatja az ojtóvesszők megszedését.

A sikeres ojtás ugyanis több kedvező tényező összeműködésétől függ; ezek egyike az, hogy annak idejében jó ojtógalyakkal rendelkezünk.

Sokat határoz az, hogy mikor szedjük meg a nemes vesszőket: mindjárt ősszel a lombhullás után, vagy később valamikor télen, avagy talán akkor, midőn a nedvkeringés már meg is indult a fákban.

Tagadhatatlan, hogy minél korábban szedjük meg az ojtógalyakat, annál tovább ojthatunk azokkal tavasszal s általában annál sikeresebb is az ojtás. Az ősszel vagy a tél kezdetén megszedett vesszőkkel — alkalmas helyen tartva — még június, sőt július havában is ojthatunk sikeresen; a nedvkeringés megindultával szedettek ellenben a z o n n a l el kell ojtani. De a fogamzási szálak is sokkal kedvezőbb az idejében levágott galyakkal, mint azokkal, miket már tavasszal metszünk. A sikeres ojtás egyik titka: az ojtóvesszőknek még a l v ó á l l a p o t b a n történt levágása és fenntartása.

Mindenképen legalkalmasabb tehát a késő őszi idő. Ilyenkor még nem fagyosak a fák galyai. A mankát nem szükséges elsielni. Kényelmesen végezhetjük. A téli eltartásról könnyen gondoskodhatunk. — Miután azonban még ez idő szerint sem indult meg a nedvforrás a növényzetben, még mindég jobb ojtóvesszőket nyerünk most, mintha még későbbre halasztjuk a megszedést.

Különböző ojtóvesszőket vághatunk nagy fáról, törpe fáról, faiskolai csemetéből, déli oldalról egyaránt. Csak maga a fajta legyen megfelelő. Amint az ideje megérkezik, termékeny fát fogunk nyerni.

Sem a tulvastag, sem az igen vékony galy nem alkalmas az ojtáshoz. Legjobb a jól megérett, ludtoll vastagságú vessző. Valami gyenge ojtványok számára azonban vékonyabb igen erős vadonczok számára pedig jóval vastagabb nemesgalyak lesznek a megfelelőek.

Az ojtóvesszőket külön csomókba kötözzük s minden csomót jelfával látunk el.

A megszedett vesszőket egy két napig szelős helyen tartjuk, hogy a metszlapok sebe beszáradjon. Így még tovább állnak azok tavasszal. Némelyek a metszlapokat gyertyalángjánál megpörkölik, mely esetben azonnal téli szállásukra hejyezhetők.

Legjobb pedig a jelfákkal ellátott vesszőket pinczébe letenni homok közé. A nemes vesszők alsó végeit sülyesszük jó mélyen a se nem száraz, sem túl nedves homokba. Szárzabb pinczébe a homok egyszer-kétszer a tél folyamán megiocsolandó. De csak mérsékeltten.

Martonfalvi.

Szakszerű felolvasások és előadások a vármegyében. A biharmegyei gazdasági egyesület e hó 30-án azaz vasárnap Derecskén és Margittán rendez szakszerű felolvasásokat. Derecskén d. e. 11 órakor a szőlőszetről előadó: N a d á n y i Miklós. Derecskén d. e. 11 órakor a hitelügyről előadó: B u d a y József. Derecskén d. u. fél 3 órakor a növénytermelésről előadó: R a c s e k János. Derecskén d. u. fél 3 órakor az állattenyésztésről előadó: S z e m e s Arpád, M a r g i t t á n d. u. fél 3 órakor az állattenyésztésről előadó: C s á n y i Imre. Margittán d. u. fél 3 órakor a szőlőszetről előadó: M o r v a y Tihamér. Margittán d. u. fél 3 órakor a szőlőtelepítési kölcsönökről előadó: M o l n á r Lajos. Felhívjuk a gazda közönség figyelmét ezen szakszerű előadásokra.

Uj hajóút az Aldunán. A tegnapi hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszternek azon rendeletét, amelylyel az aldunai I z l á s T a c h t á l i a zuhatagoknál S z v i n i c z a község mentén legutóbb létesített hajóút a közforgalomnak átadja. Az új hajóút egészében a régi hajóút menetét követi; néhol kitérések vannak mégis, — így különösen a hajóút felső bejárójánál, ahol pontosan kitűzték — 4 fekete és 2 vörös színű úszóval — a hajó menetét, — azonkívül Szvincza község mentén, ahol a bal part mellett 3 helyen vannak vöröses színű úszók, amelyek szintén a régi útvonalról eltérő új útvonalat jelölik meg. Egyébként a szoroson való közlekedésre ezuttal is az eddig fennállott hajózási rendszabályok lesznek mérvadók, — de a volt kereskedelemügyi miniszter idevágó rendeletei ezuttal hatályon kívül helyezettek. Az új hajóút használata egyelőre díjtalan.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1897. január hó 25-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.60. Uj 11.50. Kétsz. buza 8.40—8.60. Rozs 7.90—8.20. Arpa 5.30—5.40. Zab 6.—6.10. Tengeri: ó 5.60. uj 5.30. Borsó 15.—. Lencse 16.—. Bab 7.70. Köleskása 11.50. Burgonya 3.20. 100 kiló lángliszt 19.40, zsemlyelisz 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.—, széna fuvarral 1.70, szalma 0.70 Szalonna 63.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.45. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34. Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—, olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 32.—, uj bor 22.—, mész 1.10, kemény faszén 1.80, puha faszén 1.60, kendermag 8.70. köles 5.60, repce —, dió 22.—, mogyoró —, aszu szilva 23.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 64, sertésus 56, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 24, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 16. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi január 25-ről: Tiszta buza körülbelül 150 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 200 hltr, árpa 50 hltr, zab 50 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 300 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 75 drb, félhizott 90, sovány 130, süldő 180, malacz 400, hizott marha 9, jármás ökör 300, fejős tehén 190, borju 210, bivaly —, juh és kecske 70, ló 422.

Marha ártáblázat 1898. január 25-ről Egy pár első rendű jármás ökör 290—320, egy pár másodrendű jármás ökör 210—270, egy pár harmadrendű jármás ökör 110—190, 1 pár fejős tehén 90—190. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—85, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 7—14, 1 drb. fél éves borju 16—22, 1 drb. egy éves borju 23—34, két éves borju 32—56, 1 pár hizott sertés 48—78, 1 pár fél éves 19—24, 1 pár egy éves sertés 33—46, 1 pár két éves sertés 50—74, egy jó igás ló 55—75 — 1 pár ökörbőr 15—21, egy pár tehénbőr 11 — 1 pár borjubőr 5—7, 1 pár lóbőr 6—10.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, jan. 26.

Buza őszre	9.40
Buza tavaszra	11.79
Tengeri	5.20
Rozs őszre	8.56
Zab őszre	6.32

Ertéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, jan. 26.

Osztrák hitel	354.80
Magyar hitel	382.50
Allamvasut	343.—
Déli vasut	81.—
Rimamurányi	247.—
Magyar jelzálog	274.50
Magyar leszámítoló	254.—
Villamos vasut	277.—
Salgótarjáni	601.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	405.50
Kereskedelmi bank	1450.—

Bécs, jan. 26.

Az irányzat gyenge.

Osztr. hitel	355.—
Magyar hitel	381.—
Allamvasut	345.—

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. január 26-án.

Magyar aranyárjádék 2%	121.—
Magyar koronárjádék	99.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 2 1/2%	121.50
Magyar vasuti kölcsön osztrákban 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkölcsön 1875-80	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% (új)	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	154.—
Tízszázadéki és szegedi sorsjegy-kölcsön	140.—
Osztrák járadék papírban	102.25
Osztrák járadék ezüsten	102.25
Osztrák járadék aranyban	121.75
Osztrák korona járadék	102.75
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Os ráz magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	382.—
Osztrák hitelintézet részvény	356.60
Páris vista	342.—
20 márkás arany	951.—
Német birod lmi márka	587.70 1/2
London viste	120.—
Páris vista	475.50
20 márkás arany	14.76

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

183—1897. kg. sz.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye nagyszalontai járásába kebelezett Sarkad nagy község **III. jegyzői állása** elhalálozás miatt üresedésbe jövén, ezen állásra pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat és képzettségüket igazoló kérvényeiket a nagy-szalontai járás alólírott főszolgabírójához legkésőbb **1898. évi február hó 18-ik napjának délutáni 5 órájáig** annyival inkább nyújtásák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

A sarkadi községi III. jegyzői állás javadalmazása évi 500 frt készpénz fizetés s a magánmunkálatokért megyei szabályrendelettel megállapított díjak szedhetése.

A választás határ idejéül **1898. évi február hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája** tüzelik ki Sarkad község házának tanácstermébe.

Kelt Nagy-Szalontán, a járási főszolgabíróságnál 1898 évi január hó 22. napján.

Nagy Márton,
főszolgabíró.

Nagyvárad város árverelő küldöttségétől.

ad 594--615. g. ü. sz.
1897.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 1347/98. számú határozatával kiadott 13/834—1898. számú törvényhatósági bizottsági határozat alapján, a város részére szükséges nyomtatványok előállításai és beszállítási vállalatára az árverelő küldöttség **1898. évi február hó 4. napján délelőtti 10 órakor** a városház nagytermében árlejtést tart.

Árlejtési szóval vagy zárt ajánlat után lehet; azonban, az »egységi árjegyzék«-ben felsorolt árakra nézve csak százalékban kitüntetett engedmény vagy ráfizetés kikötése mellett lehet.

A vállalat szerződési ideje 1898. január hó 1-től 1900. évi december hó 31-ig terjedő három (3) évig tart.

Zárt ajánlatok f. évi február hó 4-ik napjának d. e. 10 órájáig, a bánatpénzzel ellátva az árverelő küldöttségi elnök kezéhez nyújtandók be.

Az ajánlatokban határozottan megemlítendő, hogy árlejtő az árlejtési feltételeket ismeri s azokat egész terjedelmükben elfogadja a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Árlejtők tartoznak a kikiáltási ár 10 (tiz) százalóját az az ötszáz (500) forintot az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az árverelő küldöttség elnökének kezéhez letenni, vagy az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatokhoz csatolni.

A közgyűlési jóváhagyással ellátott »egységi árjegyzék«, valamint az »árlejtési feltételek« s az egységi árjegyzékben felsorolt »különbéle nyomtatványok« mintái, ugyszintén a megközelítő szükségletéről összeállított kimutatás a város számvevői hivatalában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Végül kikötetik:

1. hogy a nyomtatványok szállítási vállalatát, csak helybeli bejegyzett cégek nyerhetik el.

2. hogy árlejtőt ajánlata a leütéskor azonnal; Nagyvárad város közönségét azonban csakis a törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata után kötelezi.

Kelt Nagyváradon, 1898 január hó 21-én

Papp János

gazdasági tanácsos,

mint az árverelő küldöttség elnöke.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.								
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	Budapest	ind.	9 15	2 55	5 45	8 30	P.-Ladány	ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad	>	12 20	6 40	8 37	7 54	Nagykátá	>	10 20	3 25	7 54	10 16	Debreczen	>	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá	>	12 52	7 09	9 19	8 32	Szolnok	>	11 19	4 23	9 27	11 31	Érmihályfalva	érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa	>			9 33	8 51	P.-Ladány	>	12 55	5 55	11 53	2 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Brátka	>			9 50	9 10	Báránd	>			12 07	2 12							
Rév	>	1 34	7 47	10 08	9 30	Sáp	>	1 17	6 15	12 24	2 27							
Élesd	>	1 48	7 59	10 25	9 48	B.-Ujfalu	>	1 33	6 30	12 46	2 47	Érmihályfalva ind.	6 38	11 17	5 40	9 24	7 57	
Mező-Telegd	>	2 01	8 11	10 42	10 07	M.-Peterd	>			1 00	3 00	Debreczen	>	3 48	12 36	8 15	10 37	8 53
F.-Vásárhely	>			11 01	10 27	M.-Keresztes	>			1 14	3 12	P.-Ladány	érk.	5 24	1 45	9 45	11 40	9 46
Várad-Velence	>	2 25	8 32	11 10	10 37	Bors	>			1 28	3 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	Püspöki	>			1 36	3 32	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta						
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	Nagyvárad	érk.	2 11	7 07	1 48	3 42							
Püspöki	>		8 51	11 42	11 14	Nagyvárad	ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta—Vértés ind.			
Bors	>			11 50	11 22	V.-Velence	>	2 25		2 30	4 05	Sáránd	>	9 31	5 11	Vértés ind.		
M.-Keresztes	>			12 03	11 37	F.-Vásárhely	>			2 41	4 16	H. Bagos	>	9 44	5 22	M.-Pályi	>	5 47
Mező-Peterd	>			12 15	11 50	M.-Telegd	>	2 50	7 43	3 03	4 38	H.-Pályi	>	10 08	5 46	H. Pályi	>	6 03
B.-Ujfalu	>	3 18	9 22	12 29	12 05	Élesd	>	3 04	7 56	3 21	4 56	M.-Pályi	>	10 23	6 06	H. Bagos	>	6 18
Sáp	>	3 38	9 36	12 47	12 25	Rév	>	3 26	8 18	3 45	5 20	N.-Léta	>			Sáránd	>	6 47
Báránd	>			1 01	12 41	Brátka	>			4 06	5 43	Vértés	érk.	10 46	6 26	Debreczen é.	7 25	3 18
P.-Ladány	>	4 03	10 03	1 34	1 19	Bucsa	>		8 51	4 27	6 04	Sáránd—Derecske.				Derecske—Sáránd.		
Szolnok	>	5 39	11 44	3 35	3 37	Csucsá	>	4 16	9 6	4 52	6 31	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49	
Nagy-Kátá	>	6 34	12 41	4 45	5 07	B.-Hunyad	>	4 52	9 37	5 32	7 16	Derecske ér.	10 00	5 40	Sáránd ér.	6 20	2 09	
Budapest	érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	Kolozsvár	érk.	5 55	10 37	6 59	8 33							

Nyomatott lapnyelvényes: szent-lászló nyelvény-társaságnál Nagyváradon.